

รำลึก 25 ปี วันสื่อสารแห่งชาติ

4 สิงหาคม 2551

ทศพนธ์ นรทัศน์

hs4hnl@msn.com

บทนำ

การสื่อสารได้สร้างคุณูปการมหาศาลต่อสังคมไทยและสังคมโลกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พัฒนาการของการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้มีส่วนช่วยให้มนุษยชาติ สามารถใกล้ชิดกันมากขึ้น ระยะไม่ใช่อุปสรรคของการติดต่อกันอีกต่อไป รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสาร จึงได้ กำหนดให้วันที่ 4 สิงหาคมของทุกปีเป็นวันสื่อสารแห่งชาติ นับแต่ พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา หลายท่าน อาจจะลืมอดีตและความเป็นมาของวันสื่อสารแห่งชาติไปแล้ว ผู้เขียนจึงนำเสนอบทความนี้ เพื่อรำลึกถึง วันสื่อสารแห่งชาติในวาระครบรอบ 25 ปี วันที่ 4 สิงหาคม 2551 และเพื่อความเป็นสิริมงคลในโอกาสนี้ ผู้เขียนขออัญเชิญพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (HS1A) ที่ทรงมีต่อการสื่อสาร ในแง่มุมที่หลายท่านอาจจะยังไม่เคยได้รับทราบ มาแนะนำไว้เป็นเครื่องระลึกในพระมหากษัตริย์คุณ และเตือนสติให้ทุก ๆ ท่านได้ยึดเป็นแบบอย่างในการใช้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อสังคมและ ประเทศชาติ

กำเนิดวันสื่อสารแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ มีมติคราวประชุม เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2526 อนุมัติ กำหนดให้วันที่ 4 สิงหาคมของทุกปีเป็น “วันสื่อสารแห่งชาติ” ซึ่งวันที่ 4 สิงหาคม 2526 เป็นวันครบรอบ 100 ปี ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากรมไปรษณีย์โทรเลขขึ้นในประเทศไทย หากนับจากวันนั้นถึงวันที่ **4 สิงหาคม 2551** ก็ครบ **25 ปี** ของวันสื่อสารไทยพอดี

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำรัส เนื่องในโอกาสการจัดงานวันสื่อสารแห่งชาติครั้งแรก พ.ศ. 2526 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 ความว่า "การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศด้วย ยิ่งในสมัยปัจจุบัน ที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการสื่อสารของประเทศ จึงควรจะได้ร่วมมือกันดำเนินงานและประสานผลงานกันอย่างใกล้ชิด และสอดคล้อง

สำคัญที่สุด ควรจะได้พยายามศึกษาค้นคว้าวิชาการและเทคโนโลยี อันทันสมัยให้ลึกและกว้างขวาง แล้วพิจารณาเลือกเฟ้นส่วนที่ดีมีประสิทธิภาพแน่นอนมาปรับปรุงใช้ด้วยความฉลาดริเริ่ม ให้พอเหมาะสมกับฐานะและสภาพบ้านเมืองของเรา เพื่อให้กิจการสื่อสารของชาติได้พัฒนาอย่างเต็มที่ และสามารถอำนวยประโยชน์แก่การสร้างเสริมเศรษฐกิจ สังคม และเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง"

4 สิงหาคม 2530 ซึ่งเป็นวันสื่อสารแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2530 ยังเป็นวันประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ ว่าด้วยกิจการวิทยุสมัครเล่น พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นผลมาจากการผลักดันของสมาคมวิทยุสมัครเล่นแห่งประเทศไทยและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จนคณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ (กบถ.) และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้เห็นชอบด้วย

จากระเบียบดังกล่าว ได้ส่งผลต่อชมรมนักวิทยุอาสาสมัครของกรมไปรษณีย์โทรเลข ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นโครงการนำร่องในการนำความถี่วิทยุสมัครเล่นและรูปแบบของกิจการวิทยุสมัครเล่นมาทดลองใช้ในประเทศเป็นครั้งแรก แม้จะยังไม่เต็มรูปแบบเนื่องจากในขณะนั้นฝ่ายความมั่นคงยังไม่มั่นใจในกิจการวิทยุสมัครเล่น แต่ด้วยความมุ่งมั่นของ พล.ต.ต.สุชาติ เผือกสกนธ์ (VR001/HS1BA) อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขในขณะนั้น ท่านได้ตัดสินใจว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมกิจการวิทยุสมัครเล่นอันเป็นกิจการสากล จึงได้ทดลองให้มีกิจการวิทยุสมัครเล่นขึ้นในรูปของนักวิทยุอาสาสมัคร หรือ VR (Voluntary Radio) เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2524 และก่อตั้งชมรมนักวิทยุอาสาสมัคร เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2516 กรมไปรษณีย์โทรเลขได้กำหนดออกสัญญาณเรียกขานให้ (Call Sign) โดยขึ้นต้นด้วย VR และตามด้วยหมายเลข ตั้งแต่ VR001 ไปตามลำดับก่อนหลัง (VR คนสุดท้ายคือ VR2953) และเพื่อให้การกำกับดูแลเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ กรมไปรษณีย์โทรเลขจึงได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมข่ายมีสัญญาณเรียกขานว่า "ศูนย์สายลม" โดยอนุญาตให้ใช้เพียง 3 ช่องความถี่ คือ 144.500 , 144.600 และ 144.700 MHz เท่านั้น และได้มีการจัดให้มีการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรพนักงานวิทยุสมัครเล่นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2524 ต่อมาเมื่อมีนักวิทยุมากขึ้น ใน พ.ศ. 2525 จึงได้ขยายเพิ่มขึ้นอีก 1 ช่อง คือ ความถี่ 145.000 MHz หลังจากนั้นคณะกรรมการชมรม ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปแบบของสมาคม ภายใต้ชื่อ สมาคมวิทยุอาสาสมัคร หรือ Voluntary Radio

Association (VRA) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์รวมนักวิทยาศาสตร์ อาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคมและสาธารณประโยชน์แลกเปลี่ยนความรู้ทางเทคนิคระหว่างสมาชิกและพัฒนาวิชาการด้านวิทยุคมนาคม โดยการปฏิบัติการติดต่อสื่อสารของสมาชิกทั้งหมดไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือศาสนา และไม่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการเมือง

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณและความปลาบปลื้มอย่างหาที่สุดมิได้แก่วงการวิทยุสมัครเล่น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับการทูลเกล้าฯ สัญญาณเรียกขาน “VR009” และทรงรับการถวายประกาศนียบัตรพนักงานวิทยุสมัครเล่นชั้นสูงและสัญญาณเรียกขานสากลในกิจการวิทยุสมัครเล่น “HS1A” ในอดีตที่ผ่านมา(ราว พ.ศ. 2528) นั้นพระองค์ท่านจะทรงเข้ามาติดต่อสื่อสารในข่ายวิทยุสมัครเล่นเป็นครั้งคราว พร้อมทั้งได้ทรงพระเมตตา พระราชทานคำแนะนำด้านเทคนิควิทยุสื่อสารแก่ศูนย์สายลมและนักวิทยุสมัครเล่นในหลายๆ เรื่อง

ผลของระเบียบคณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ ว่าด้วยกิจการวิทยุสมัครเล่น พ.ศ. 2530 ทำให้ชมรมวิทยุอาสาสมัครของกรมไปรษณีย์โทรเลขต้องสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531 (แต่สมาคมวิทยุอาสาสมัครยังคงอยู่และดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน) นักวิทยุสมัครเล่น/สถานีวิทยุสมัครเล่นได้รับการกำหนด สัญญาณเรียกขานตามหลักสากลที่สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union หรือ ITU) กำหนด โดยขึ้นต้นด้วย HS, E2 ซึ่งหมายถึงประเทศไทยและตามด้วยตัวเลขตั้งแต่ 0-9 ซึ่งหมายถึงเขตพื้นที่นั้นๆ และตัวอักษรภาษาอังกฤษ อีก 2-3 ตัว เช่น HS4HNL, E21QEB เป็นต้น ซึ่งสัญญาณเรียกขานของแต่ละคนจะไม่ซ้ำกันเลยและติดตัวเราไปจนตาย

ไม่เพียงเท่านั้น วันที่ 4 สิงหาคม 2551 ยังเป็นวันครบรอบ 125 ปี กิจการไปรษณีย์ไทยด้วย จึงเป็นวาระสำคัญในการจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ เพื่อให้คนไทยได้เห็นคุณค่าขององค์กรที่เคียงคู่สังคมไทยมายาวนาน โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท) กำหนดจัดงาน “สยามสมัย 125 ปี ไปรษณีย์ไทย” ระหว่างวันที่ 1 – 10 สิงหาคม 2551 ณ Plenary Hall 1-3 และบริเวณ Main Foyer ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ...ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.125yearsthailandpost.com

<< แสตมป์ที่ระลึกวันสื่อสารแห่งชาติ 2551 (โทรเลข)

วันแรกจำหน่าย 4 สิงหาคม 2551

ความมุ่งหมาย เพื่อเป็นที่ระลึกวันสื่อสารแห่งชาติประจำปีพุทธศักราช 2551 อีกทั้ง เพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวาระปิดตำนานบริการโทรเลขของไทยที่ให้บริการมากกว่า 133 ปี

ชนิดราคา 3 บาท จำนวนพิมพ์ 1,000,000 ดวง ขนาด 27 x 45 มม. (แนวตั้ง)

ภาพ เครื่องส่งสัญญาณโทรเลข และ ด้านบนของภาพ เป็น รหัส "มอร์ส" ส่งข้อความว่า "133 ปี โทรเลขไทย" พื้นภาพเป็นที่ทำการปฏิบัติงาน รับ-ส่ง โทรเลข พร้อมตราสัญลักษณ์วันสื่อสารแห่งชาติ

ผู้ออกแบบ นายธนศ พลไชยวงศ์

บริษัทผู้พิมพ์ ไทยบริติช ซีเคียวริตี้ พรินต์ติ้ง จำกัด (มหาชน) ประเทศไทย

วิธีการพิมพ์และสี ลีโธกราฟี - หลายสี

จำนวนดวงในแผ่น 20 ดวง ของวันแรกจำหน่าย ของละ 10 บาท

ผู้ออกแบบ นายธนศ พลไชยวงศ์

การสื่อสารไทยในอดีต

การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคมอย่างไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ จนมีคำกล่าวว่า การสื่อสารคือชีวิต การสื่อสารคือสังคม หรือในทางกลับกัน ชีวิตและสังคมก็คือการสื่อสารกับตนเอง กับผู้อื่น กับสิ่งแวดล้อมและกับโลกนั่นเอง การสื่อสารของไทยในอดีตได้มีการใช้พิราบสื่อสารและม้าเร็ว ต่อมาการสื่อสารจึงได้พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ โดยเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ช่วงที่บ้านเมืองปลอดภัยจากภัยสงคราม การเมืองภายในประเทศมีเสถียรภาพมั่นคง โดยวัตถุประสงค์ของการสื่อสารในยุคนั้น ก็เพื่อนำมาสนับสนุนกิจการด้านงานความมั่นคงของประเทศ ซึ่งยุคนั้นเรียกได้ว่าเป็นยุคเริ่มล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจทั้งอังกฤษและฝรั่งเศส ต่างแย่งชิงผลประโยชน์ในภูมิภาคนี้ อารยะธรรมตะวันตกเริ่มหลั่งไหลเข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

ต่อมาในยุคพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) การสื่อสารได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับราชสำนักและเกิดการเจริญสัมพันธไมตรีทางการทูตที่ดีกับประเทศมหาอำนาจ จนทำให้สยามรอดพ้นจากการถูกคุกคามจากมหาอำนาจตะวันตกหลายครา รวมทั้งการสื่อสารสามารถทำให้รับเอาวิทยาการใหม่ๆ มาปรับปรุงพัฒนาประเทศในเวลาต่อมา

กระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงเจริญรอยตามพระราชบิดาในการปฏิรูปประเทศ พระองค์ท่านวางรากฐานกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของสยาม ทรงเห็นความสำคัญของการสื่อสารว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และเพื่อบำบัดทุกข์ราษฎรในพื้นที่ห่างไกล ตลอดจนสนับสนุนงานด้านความมั่นคงของชาติด้วย แรกทีเดียวนั้นการสื่อสารอยู่ในรูปไปรษณีย์พิเศษ ซึ่งเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ในพระบรมมหาราชวัง และเขตพระนครชั้นใน โดยสมเด็จพระเจ้านั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ และเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2424 ได้ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ ร่วมมือกับเจ้าหมื่นเสมอใจราช เติร์ยมการต่างๆ เพื่อเปิดการไปรษณีย์ขึ้น

ในที่สุดการสื่อสารของไทย โดยการไปรษณีย์ได้ถือกำเนิดขึ้นเป็น “กรมไปรษณีย์” อย่างเป็นทางการในวันที่ 4 สิงหาคม 2426 โดยมีที่ทำการไปรษณียาคารแห่งแรก ที่ ปากคลองโอ่งอ่าง ตำบลราชบุรณะ และอาคารในพระราชอุทยานสราญรมย์

<< จอมพลสมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช อธิบดีกรมไปรษณีย์ และกรมโทรเลขคนแรก และพระบิดาแห่งการโทรคมนาคมไทย

ขณะนั้นได้เริ่มมีการนำโทรเลข ซึ่งถือว่าเป็นเทคโนโลยีโทรคมนาคมอันทันสมัยรวดเร็วที่สุดในยุคนั้น มาใช้ในงานราชการและเปิดให้มีบริการสำหรับประชาชน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นเป็น “กรมโทรเลข” อีกกรมหนึ่ง โดยมีสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ เป็นผู้สำเร็จราชการกรมโทรเลขอีกตำแหน่งหนึ่ง จากนั้นกรมกลาโหม(ชื่อในขณะนั้น) ได้เริ่มมีการนำโทรศัพท์เข้ามาและมอบให้กรมโทรเลขดูแลต่อเมื่อพ.ศ. 2429 และได้ขยายกิจการออกไป โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าใช้เครื่องโทรศัพท์ภายในเขตกรุงเทพฯ และธนบุรี นับเป็นประวัติศาสตร์ครั้งแรกของประเทศที่ประชาชนได้มีโอกาสใช้เครื่องโทรศัพท์เป็นเครื่องมือสื่อสารในการติดต่อเครื่องโทรศัพท์ที่ใช้ในระยะแรกนั้นเป็นเครื่องระบบ “แม็กนีโต” (Magneto System) หรือระบบไฟประจำเครื่อง(Local Battery: L.B.) จำนวนผู้เช่าทั้งสิ้น 61 ราย มีระยะทางสายทั้งสิ้นยาว ประมาณ 86 กิโลเมตร โทรศัพท์แบบนี้ได้ใช้งานติดต่อกันมาเป็นเวลา 20 ปีเศษ

จะเห็นได้ว่ากิจการไปรษณีย์และกิจการโทรเลขเป็นงานบริการประชาชนเพื่อติดต่อสื่อสาร ด้วยเหตุนี้ ในพ.ศ. 2441 กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิชาติดา เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ จึงได้มีหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้รวมกรมไปรษณีย์และกรมโทรเลข เป็นกรมเดียวกัน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมทั้ง 2 กรมไว้เป็นกรมเดียวกันชื่อว่า “กรมไปรษณีย์โทรเลข” ตั้งแต่ 19 กรกฎาคม 2441 เป็นต้นมา

ธงประจำกรมไปรษณีย์โทรเลขในอดีต

เมื่อเกิดทิศทางการรวมการสื่อสารของชาติมาอยู่ที่เดียวกันจึงเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างรวดเร็วตามมา อาทิเช่น มีการนำรถไฟนำเครื่องบินมาสนับสนุนการไปรษณีย์ การ

ไปรษณีย์และโทรเลข จึงได้ขยายบริการไปทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของชาติในการสื่อสารไปยังต่างประเทศทั่วโลก

พ.ศ. 2469 ได้มีการรวมกระทรวงคมนาคมเข้ากับกระทรวงพาณิชย์ เป็นกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม นายพลเอกพระเจ้าพี่ยาเธอกรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้รับแต่งตั้งเป็นเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม พระองค์ทรงเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของกรมไปรษณีย์โทรเลขใหม่ ทั้งด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการให้บริการ ทรงส่งเสริมให้เอกชนรับทำการเป็นตัวแทนการให้บริการไปรษณีย์ เรียกว่า “ไปรษณีย์อนุญาตเอกชน”

ภารกิจของกรมไปรษณีย์โทรเลขมีมากขึ้นหลายประการ ถือได้ว่าเป็นราชการกรมแห่งแรกในประเทศไทยก็กล่าวได้ จนเกิดงานสาธารณะอันสำคัญของประเทศให้รับผิดชอบขึ้นมากมาย ทั้งงานบริการโทรคมนาคม กิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการออมสิน กิจการวิทยุการบิน กิจการโทรศัพท์ซึ่งภายหลังได้แยกออกไป

พระมหากษัตริย์คุณด้านการสื่อสารในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

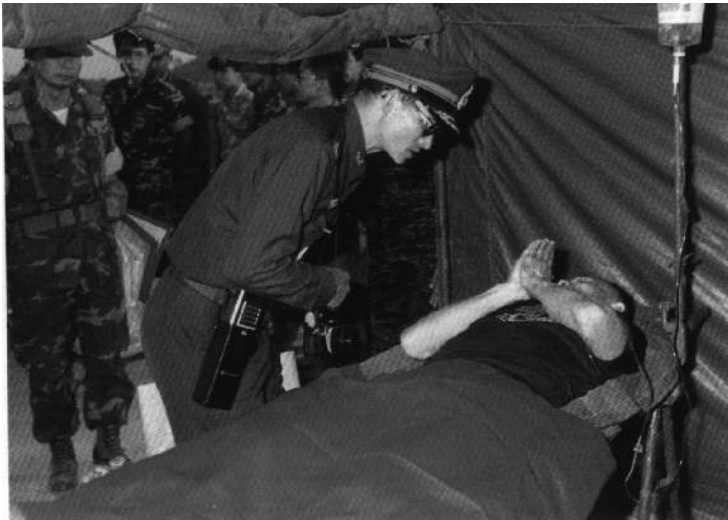
ผู้เขียนขออัญเชิญพระมหากษัตริย์คุณด้านการสื่อสารในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จากหนังสือเทิดไท้จอมกษัตริย์ นักปราชญ์ไอซีที (The Great ICT King) ซึ่งจัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อเป็นเครื่องระลึกในพระมหากษัตริย์คุณและให้เหล่าผู้ที่ปฏิบัติงานในแวดวงการสื่อสารได้ยึดถือเป็นแนวทางในปฏิบัติงานสื่อสารเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป ซึ่งพระมหากษัตริย์คุณด้านการสื่อสารที่จะอัญเชิญมานี้เกี่ยวข้องกับสื่อสารในทางการแพทย์ ความตอนหนึ่งว่า

“พระบาทสมเด็จพระสมเด็จเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสนับสนุนการใช้ระบบการสื่อสารทางวิทยุเพื่อการแพทย์มาโดยตลอด ดังนั้น เมื่อโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าได้รับอนุญาตให้จัดตั้งระบบการสื่อสารวิทยุขึ้น จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานคำแนะนำทางเทคนิควิทยุให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเรื่องระบบสายอากาศ วิธีป้องกันขจัดการรบกวนจากสถานีวิทยุอื่น การทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์ควบคุมข่ายของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า วิธีปฏิบัติและวินัยในการควบคุมข่ายมาโดยตลอด

นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานเครื่องรับ-ส่งวิทยุที่มีประสิทธิภาพสูงให้แก่ศูนย์ควบคุมข่ายโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าไว้ใช้งานอีก 2 เครื่อง หนึ่งในระหว่างเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมในส่วนภูมิภาค หากมีโอกาสจะทรงตรวจสอบเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวภายในข่ายนี้ โดยใช้ข่ายวิทยุถ่ายทอดระบบพิเศษส่วนพระองค์โดยตลอด เมื่อมีปัญหาพระองค์จะพระราชทานคำแนะนำ วิธีการแก้ไขทางวิทยุแก่เจ้าหน้าที่ควบคุมข่ายและเจ้าหน้าที่เทคนิคที่รับผิดชอบในการดูแลตรวจสอบบำรุงโดยตรง

มีครั้งหนึ่งในยามใกล้รุ่งประมาณ 2-3 นาฬิกา นายแพทย์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าท่านหนึ่ง มีความประสงค์จะติดต่อทางวิทยุเพื่อปฏิบัติภารกิจแพทย์กรณีฉุกเฉิน แต่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุควบคุมข่ายไม่สามารถติดต่อรับสัญญาณได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงรับเป็นพระราชภาระติดต่อประสานงานให้นายแพทย์ผู้นั้นจนเป็นที่เรียบร้อย นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่คณะเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเป็นล้นพ้น

ในกรณีที่มีจุดบกพร่องทางเทคนิคของอุปกรณ์การสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการรับส่งพระองค์จะทรงเข้ามาพระราชทานคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ให้ เช่น ความถี่เบี่ยง ทำให้ประสิทธิภาพของการรับฟังไม่ดีเท่าที่ควร ก็จะทรงแนะนำให้รับเข้าเกณฑ์มาตรฐาน เป็นต้น เป็นผลให้เครือข่ายวิทยุโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพมาก จนสามารถให้บริการทางการแพทย์ผู้ป่วยได้ผลเป็นอย่างดี อันเป็นการช่วยเหลือผู้ป่วยให้หายจากการบาดเจ็บได้เป็นอันมาก ในบางครั้งที่มีผู้ป่วยหนักจะต้องใช้รถพยาบาลจำนวนมากออกไปลำเลียงผู้ป่วยเพื่อให้ได้รับการรักษาโดยเร็ว การลำเลียงผู้ป่วยของขบวนรถพยาบาลจำเป็นต้องมีรถตำรวจนำ มีบ่อยครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงช่วยสั่งการโดยใช้ระบบสื่อสารไปยังข่ายราชการอื่นเพื่อความสะดวกพร้อมทั้งทรงติดตามสถานการณ์จนผู้ป่วยเข้าถึงโรงพยาบาลและได้รับการรักษาจนเป็นที่ปลอดภัย

ในการเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมในต่างจังหวัด เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่างๆ นั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่างๆ เช่น โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งล้วนแต่เป็นแพทย์อาสาสมัครทั้งสิ้น ตามเสด็จไปในขบวนอย่างใกล้ชิด

พร้อมด้วยเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์อย่างครบครัน พร้อมทั้งจะให้การรักษาพยาบาลราษฎรและผู้ป่วยได้ทันที ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ตามเสด็จดังกล่าว เข้าร่วมเป็นลูกข่ายวิทยุของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เพื่อการติดต่อประสานงานและสั่งการให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของราษฎรที่ยากไร้ที่อยู่ในชนบทห่างไกลนั่นเอง และทางด้านแพทย์หลวงที่ต้องออกเดินทางไปรักษาราษฎรตามหมู่บ้านที่ห่างไกลออกไปอีก ในบางครั้งต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือใน

การเพิ่มเติมยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ การใช้วิทยุสื่อสารของชาย วิทยุโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้วยดี เพราะในบางท้องที่การ ติดต่อด้วยวิธีอื่นเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก”

การสื่อสารไทยในปัจจุบัน

จากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ของประเทศ และบทบาทของภาคเอกชนมีมากขึ้น รวมทั้งการแข่งขันในกิจการสื่อสารทั้งใน ระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับโลก ได้ทวีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ความได้เปรียบของเศรษฐกิจโลกใน ยุคโลกาภิวัตน์ขึ้นอยู่กับระบบการสื่อสารที่ทันสมัยทัดเทียมกับประเทศอื่น ทำให้กรมไปรษณีย์โทรเลข ในอดีตได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและบทบาทในการดำเนินงานด้านการสื่อสารและบริการประชาชน ให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 กรมไปรษณีย์โทรเลขได้ โอนส่วนปฏิบัติการบริการโทรคมนาคมของประเทศ รวมถึงการให้บริการไปรษณีย์โทรเลข ไปอยู่ใน ความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย(กสท.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เป็นผลให้การบริการขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง¹ และ จัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2497 ตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 โดยแยกจากกองช่างโทรศัพท์ กรมไปรษณีย์โทรเลข ทั้งนี้ กสท. และ ทศท. ต่างก็เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม²

รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 40 ต้องการให้มีองค์กรอิสระปราศจากการ แทรกแซงจากรัฐ เข้ามาทำหน้าที่บริหารทรัพยากรคลื่นความถี่วิทยุ ซึ่งถือเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์ของสาธารณะและกำกับดูแลให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรมอย่างแท้จริง

จึงได้เกิดการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ขึ้น ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าว

¹ ประวัติกิจการไปรษณีย์ไทย. http://www.thailandpost.com/about_history.asp ค้นคืนเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2551.

² ทีโอที จำกัด (มหาชน),บริษัท. http://www.tot.co.th/index.php?option=com_content&task=view&id=183&Itemid=426 ค้นคืนเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2551.

ส่งผลให้มีการยุบกรมไปรษณีย์โทรเลข³ กระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2545 และจัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ” ขึ้นมาทำหน้าที่บริหารทรัพยากรโทรคมนาคมของชาติและกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม

นอกจากนั้นนโยบายรัฐบาลที่ต้องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้เทียบเท่าภาคเอกชน ทำให้การสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่เคยรับผิดชอบงานบริการไปรษณีย์และโทรเลขในอดีต แปรรูปตามแผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม และพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 แยกกิจการเป็น 2 บริษัท คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2546⁴ ส่วนองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้แปลงสภาพมาเป็นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 โดยทั้ง 3 หน่วยงานอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนส่งเสริม พัฒนา และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การอุดมศึกษา และการสถิติ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร⁵

จากการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของชาติ โดยภาคประชาชนตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ทำให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากรัฐทั้งอำนาจบริหารและงบประมาณ ทำหน้าที่กำกับดูแล(Regulator)กิจการโทรคมนาคมของประเทศ โดยคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีบทบาทหลักในการบริหารคลื่นความถี่โทรคมนาคมและกำกับการควบคุมดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่นๆ ควบคู่กันทำให้เกิดการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมถึง ส่งเสริมบทบาทด้านโทรคมนาคมไทยในเวทีโลก

นอกจากนี้ หน้าที่สำคัญของ กทช. ตามภารกิจที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอยู่อีกมากมายหลายประการ อาทิเช่น ด้านการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ สำหรับผู้ประกอบการ การออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม การจัดสรรความถี่วิทยุเพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านความมั่นคงของรัฐ การให้บริการประชาชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การช่วยเหลือสังคม และการเปิดเสรีสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม อีกทั้งด้านการบริหารทรัพยากรและโทรคมนาคมอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อาทิ การจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมและการบริหารเลขหมายโทรคมนาคม รวมทั้งกำกับดูแลการบริหารเลขหมายให้เกิดความเป็นธรรม คู่ค้าและมีประสิทธิภาพสูงสุด

³ พระราชบัญญัติการยุบกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 7ก 18 มกราคม 2545.

⁴ ประวัติกิจการไปรษณีย์ไทย. อ้างแล้ว.

⁵ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. ประวัติกระทรวงไอซีที. <http://www.mict.go.th/home/aboutus.php?ID=7> ค้นคืนเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2551.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 47 ยังได้บัญญัติไว้ว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการควบรวม การครอบสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเอง หรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน”

จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญข้างต้น ทำให้ต้องมีการบัญญัติพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. .... ขึ้นมารองรับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ประกอบด้วยกรรมการที่มาจากกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายหรือเศรษฐศาสตร์หรือเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการกระจายเสียง โทรทัศน์ และโทรคมนาคม ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลทั้งกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มีสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนการดำเนินงานของ กสทช. หากพระราชบัญญัติดังกล่าวผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศใช้แล้ว ก็จะทำให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กทช.) คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2540 รวมทั้ง สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ต้องเป็นอันยุบไปด้วย

จะเห็นได้ว่าการสื่อสารของไทยในปัจจุบันได้พัฒนามาทัดเทียมกับนานาประเทศ ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากการสื่อสารในช่องทางต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากทั่วทุกมุมโลกได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนสามารถร่วมมือกันในการทำงาน ในการแสดงความคิดเห็นผ่านทางเครือข่ายสื่อสารอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เคยมีมาก่อน ก่อให้เกิดปัญญามหาชน (Wisdom of Crowds) นวัตกรรมและความรู้อย่างมหาศาล อาทิเช่น Google.com Wikipedia.org Gotoknow.org เป็นต้น หากแต่ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี (Digital Divide) ระหว่างสังคมเมืองและชนบทก็เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งวางโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคมและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตราคาถูกลงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อให้คนไทยทั่วประเทศสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเท่า

เทียมกัน นอกจากนี้ ปัญหาผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคม อาทิเช่น เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังคงจำกัด อยู่ในมือของคนไม่กี่กลุ่ม สิทธิของนักวิทยุสมัครเล่นที่จะได้ใช้ความถี่ครบถ้วนตามมาตรฐานสากล? และความชัดเจนของ “วิทยุชุมชน” ที่ภาคประชาชนจะสามารถดำเนินการและประโยชน์ตกอยู่กับชุมชนอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นได้จริง หรือไม่? คงเป็นเรื่องที่จะต้องเรียกร้อง ผลักดันและติดตามกันต่อไป

บทบาทของนักวิทยุสมัครเล่น นักวิทยุอาสาสมัครต่อการสื่อสาร

นักวิทยุสมัครเล่นและนักวิทยุอาสาสมัคร ล้วนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสื่อสาร แต่จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป ได้ส่งผลให้บทบาทของนักวิทยุสมัครเล่น นักวิทยุอาสาสมัครปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองตามไปด้วย กล่าวคือในปัจจุบันกลุ่มผู้ใช้งานวิทยุสื่อสารทั้งในส่วนของวิทยุสมัครเล่นและวิทยุสื่อสารความถี่ประชาชน (CB) ได้ลดน้อยลงกว่าในอดีต อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือโทรศัพท์มือถือมีราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารมากกว่าวิทยุสื่อสาร แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีคณกลุ่มหนึ่งที่ยังหลงใหลและรักในการติดต่อสื่อสารด้วย วิทยุ ก็ยังคงมีการใช้วิทยุสื่อสารไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักวิทยุสมัครเล่น ที่ได้ประยุกต์เทคโนโลยีด้านวิทยุคมนาคมเข้ากับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก ผ่านเครือข่าย EchoLinks กลุ่มของอาสาสมัคร อบรม หน่วยกู้ชีพ กู้ภัย และแจ้งข่าวต่างๆ ก็ได้ใช้วิทยุสื่อสารความถี่ประชาชน หรือความถี่ที่ได้รับอนุญาตในการติดต่อประสานระหว่างกัน เพราะจุดแข็งของวิทยุก็คือความรวดเร็วในการสื่อสารและกระจายข่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เขียน จึงขอให้ทัศนะต่อผู้ที่รักการใช้งานวิทยุสื่อสารทั้งในส่วนของนักวิทยุสมัครเล่น และนักวิทยุอาสาสมัครทั้งหลายว่า ท่านจะมีบทบาทในการใช้วิทยุสื่อสารเพื่อสังคมได้อย่างไร

1. การใช้วิทยุสื่อสารในการช่วยประสานเหตุ แจ้งข่าวในกรณีที่เกิดภัยพิบัติต่างๆ หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน และเครือข่ายสื่อสารหลักล้มเหลว ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น เพราะการที่นักวิทยุสมัครเล่น นักวิทยุอาสาสมัคร ได้ทำหน้าที่พนักงานสื่อสารเครือข่ายฉุกเฉิน และพนักงานสื่อสารเครือข่ายส่งผ่านข้อมูลจะมีสิ่งหนึ่งเหมือนกัน คือ ต่างได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจจากกิจกรรมซึ่งไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อกิจการวิทยุสมัครเล่นเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ

2. การใช้วิทยุสื่อสารในงานอาสาสมัคร อาทิเช่น งานอาสาสมัครกู้ชีพ กู้ภัยต่างๆ

3. การใช้วิทยุสื่อสารในการประสานงานกิจกรรมทางสังคมต่างๆ อาทิเช่น การแข่งขันกีฬาต่างๆ การแข่งขันกรีฑา การแข่งขันจักรยานเสือภูเขา ขบวนแห่ในเทศกาลต่างๆ

4. การใช้วิทยุสื่อสารในการแจ้งข่าว แจ้งเหตุทั่วไป ในกรณีที่โทรศัพท์ไม่สามารถใช้งานได้ หรือในพื้นที่ที่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ เพราะหากในกรณีที่สามารถใช้โทรศัพท์ได้ ผู้เขียนก็เชื่อมั่นว่าการแจ้งทางโทรศัพท์จะสะดวกกว่า เพราะในปัจจุบัน ศูนย์ควบคุมข่ายที่จะรับแจ้งเหตุมิได้เปิดทำการตลอด 24 ชั่วโมงเช่นในอดีต และหลายจังหวัดก็ไม่มี การดำเนินงานของสถานีวิทยุควบคุมข่าย

5. การใช้วิทยุสื่อสารเป็นเครื่องมือทางการศึกษาและเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และโทรคมนาคมของนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ ซึ่งส่วนนี้จะเป็นประโยชน์มากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักวิทยุสมัครเล่น เพราะความรู้ที่ได้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ศึกษาเองแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย ดังที่ HS1ASN ได้กล่าวไว้ว่า “วันนี้กิจการวิทยุสมัครเล่น ไม่ใช่กิจการเดียวที่มีเครือข่ายกว้างขวางอีกแล้ว การแอบแฝงใช้ในเชิงพาณิชย์หรือด้านอื่น ๆ นั้น มันไม่คุ้มค่ากับการลงทุนแล้ว กิจการวิทยุสมัครจึงมีไว้เพื่อ ‘การศึกษา’ และการ ‘สร้างคน’ ให้มีคุณภาพ ตามปรัชญาของกิจการวิทยุสมัครเล่น”

6. การใช้วิทยุสื่อสารในการสร้างชื่อเสียงและมิตรภาพที่ดีระหว่างมวลหมู่นักวิทยุทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ อาทิเช่น การเข้าร่วมประกวด หรือร่วมการแข่งขัน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยุสมัครเล่น หรือวิทยุสื่อสารในข่ายสื่อสารอื่นที่ท่านมีสิทธิใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการ DX, ARDF (Amateur Radio Direction Finding), งานชุมนุมลูกเสือทางอากาศ- Jamboree On The Air, CQWW SSB /CW Contest, งาน SEANET (SouthEast Asia NETwork Corporation) เป็นต้น

สรุป

วันสื่อสารแห่งชาติ เป็นโอกาสที่คนไทยทุกคนจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของการสื่อสารที่มีส่วนช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ จนทำให้ในปัจจุบัน มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ตลอดเวลา จากทั่วทุกมุมโลก อันเป็นผลมาจากการวางรากฐานของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และจอมพลสมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช รวมตลอดถึงบุคคลสำคัญที่มีบทบาทต่อวงการสื่อสารไทย ดังนั้น ทุกคนจะต้องรู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่เหมาะสม และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการสื่อสารนั้น ไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่กรมทหารสื่อสาร เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2527 ความตอนหนึ่งว่า “งานสื่อสารที่พึงประสงค์นั้นจะต้องมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ อยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามศึกษาค้นคว้าวิทยาการและเทคโนโลยี อันก้าวหน้าให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง และรู้จักพิจารณานำส่วนที่ดีมีประโยชน์มาใช้ ด้วยความคิดริเริ่มและความเฉลียวฉลาด เพื่อให้งานที่ทำพัฒนาอย่างเต็มที่ และอำนวยประโยชน์สร้างเสริมเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง” นอกจากนี้ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งวางโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตราคาถูกลงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อให้คนไทยทั่วประเทศสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเท่าเทียมกัน

อ้างอิง

การสื่อสารแห่งประเทศไทย. **ย้อนอดีตการสื่อสารไทย**. กรุงเทพฯ : กราฟฟิค ซัพพลายส์ 2533.

กิจการวิทยุสมัครเล่น. http://buarc.bu.ac.th/index.php?option=com_content&task=view&id=4&Itemid=1 ค้นคืนเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2551.

กิตติพงษ์ องค์กรโสมณ (HS1ASN). **อำนาจโทรเลขไทย**. นิตยสาร 100 วัตต์. 19(114), มิถุนายน 2551. หน้า 84.

ทีโอที จำกัด (มหาชน),บริษัท. http://www.tot.co.th/index.php?option=com_content&task=view&id=183&Itemid=426 ค้นคืนเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2551.

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. **เทิดไท้จอมกษัตริย์ นักปราชญ์ไอซีที (The Great ICT King)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2550.

_____ . **ประวัติกระทรวงไอซีที**. <http://www.mict.go.th/home/aboutus.php?ID=7> ค้นคืนเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2551.

ประวัติกิจการไปรษณีย์ไทย. http://www.thailandpost.com/about_history.asp ค้นคืนเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2551.

ปรเมศวร์ กุมารบุญ และ ศุภลักษณ์ ด่านไพบูลย์. **4 สิงหาคม วันสื่อสารแห่งชาติ**. ผู้จัดการออนไลน์, 13 กรกฎาคม 2550.

พระราชกฤษฎีกา ยุบกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2545. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 119 ตอนที่ 7ก 18 มกราคม 2545.

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, กระทรวง. **พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2545.

วิทยุสมัครเล่นแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคม. **คู่มือนักวิทยุสมัครเล่น**. กรุงเทพฯ : ซีคิว อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, 2537.

วิทยุสื่อสารในยามฉุกเฉินแห่งประเทศไทย, ชมรม. **ตัวอย่างระบบสื่อสารฉุกเฉินวิทยุสมัครเล่นประเทศอเมริกา EMCorn In USA**. นิตยสาร 100 วัตต์. 19(114), มิถุนายน 2551. หน้า 98.

<http://www.panyathai.or.th/wiki/วันสื่อสารแห่งชาติ> ค้นคืนเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2551.